

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 17.7.2020
COM(2020) 327 final

RAPORT AL COMISIEI

CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU ȘI CURTEA DE CONTURI

**PRIVIND FONDUL DE GARANTARE PENTRU ACȚIUNI EXTERNE ȘI
GESTIONAREA ACESTUIA ÎN 2019**

{SWD(2020) 136 final}

Cuprins

1.	Introducere	2
2.	Poziția financiară și tranzacțiile semnificative ale Fondului de garantare	2
2.1.	Poziția financiară a Fondului de garantare la 31 decembrie 2019.....	2
2.2.	Tranzacții semnificative ale fondului în 2019	3
2.2.1.	Cereri de executare a garanției adresate Fondului de garantare în 2019	3
2.2.2.	Provizionarea Fondului de garantare 2019	3
2.3.	Tranzacții semnificative după data de raportare (la sfârșitul lunii martie 2020).....	3
3.	Situații financiare preconsolidate ale fondului	4
3.1.	Poziția financiară preconsolidată la 31 decembrie 2019	4
3.2.	Contul de profit și pierdere preconsolidat.....	6
4.	Gestionarea trezoreriei Fondului de garantare.....	7
4.1.	Politica de investiții	7
4.2.	Performanță și evoluția pieței în 2019	7
5.	Cereri de executare a garanției adresate Fondului de garantare	8
6.	Remunerația BEI	8

1. INTRODUCERE

Regulamentul (CE, Euratom) nr. 480/2009 al Consiliului din 25 mai 2009 (denumit în continuare „regulamentul”)¹ a instituit un Fond de garantare pentru acțiuni externe (denumit în continuare „fondul”) pentru rambursarea creditorilor Uniunii în cazul neîndeplinirii obligațiilor de plată de către beneficiarii unor împrumuturi acordate sau garantate de Uniunea Europeană. În conformitate cu articolul 7 din regulament, Comisia a încredințat Băncii Europene de Investiții (BEI) gestionarea financiară a fondului, în cadrul unui acord semnat între Uniunea Europeană și BEI la 25 noiembrie 1994 și modificat ulterior la 23 septembrie 1996, 8 mai 2002, 25 februarie 2008, 9 noiembrie 2010 și 28 septembrie 2018² (denumit în continuare „acordul”).

În conformitate cu articolul 8 din regulament, pentru fiecare exercițiu financiar, Comisia trebuie să înainteze Parlamentului European, Consiliului și Curții de Conturi, până la data de 31 mai a următorului exercițiu financiar, un raport privind situația și gestionarea fondului la sfârșitul anului calendaristic precedent.

Prezentul raport și documentul de lucru al serviciilor Comisiei (SWD) care îl însoțește servesc acestui scop. Prezentul raport se bazează pe date primite de la BEI, în conformitate cu acordul.

2. POZIȚIA FINANCIARĂ ȘI TRANZACȚIILE SEMNIFICATIVE ALE FONDULUI DE GARANTARE

2.1. Poziția financiară a Fondului de garantare la 31 decembrie 2019

La 31 decembrie 2019, valoarea totală a Fondului de garantare era de 2 828 738 292,88 EUR (față de 2 609 881 747,51 EUR la 31 decembrie 2018) (a se vedea anexa la SWD: Situațiile financiare ale Fondului de garantare comunicate de BEI).

Valoarea totală din bilanțul fondului a crescut cu circa 218,86 milioane EUR în 2019. Această creștere se explică în principal prin următoarele:

Creșteri:

- contribuția (cuantumul provizionului) de 240,15 milioane EUR de la bugetul UE, pentru ajustarea fondului la suma-țintă de 9 % din totalul obligațiilor neachitate;
- rezultatul economic al operațiunilor financiare s-a ridicat la 25,13 milioane EUR;
- valoarea portofoliului a crescut cu 8,6 milioane EUR ca urmare a ajustării valorii acestuia prin marcarea la piață.

Scăderi:

¹ JO L 145, 10.6.2009, p. 10; regulamentul a codificat și a abrogat Regulamentul (CE, Euratom) nr. 2728/94 din 31 octombrie 1994 privind constituirea Fondului de garantare pentru acțiuni externe. Acesta a fost modificat la 14.3.2018 prin Regulamentul (UE) 2018/409 al Parlamentului European și al Consiliului.

² Acordul suplimentar nr. 5 la Acordul privind gestionarea Fondului de garantare dintre Uniunea Europeană și Fondul European de Investiții - Ref. Ares(2018)5207374 - 10/10/2018.

- intervențiile fondului pentru a acoperi nerespectarea obligațiilor de plată, în valoare totală de 54,9 milioane EUR;

2.2. Tranzacții semnificative ale fondului în 2019

2.2.1. Cereri de executare a garanției adresate Fondului de garantare în 2019

Siria

În 2019, BEI s-a confruntat în continuare cu arierate la împrumuturile suverane ale Siriei. În consecință și în conformitate cu acordul de garanție dintre UE și BEI, aceasta din urmă a prezentat Fondului de garantare al UE 14 cereri suplimentare de executare a garanției până la 31 decembrie 2019, pentru o valoare totală de 54,91 milioane EUR (a se vedea punctul 5).

2.2.2. Provizionarea Fondului de garantare 2019

În februarie 2019, a fost transferată de la buget către fond o sumă de 103,2 milioane EUR, corespunzătoare cuantumului provizionului pentru 2018.

Totalul contribuției de la bugetul UE la fond pentru 2020 a fost, de asemenea, calculat în februarie 2019, ceea ce a condus la transferul a 240,15 milioane EUR în februarie 2020. Această contribuție a fost calculată conform articolelor 3 și 5 din regulament.

Articolul 3 din regulament prevede pentru fond suma-țintă de 9 % din totalul obligațiilor de capital neachitate care decurg din fiecare operațiune, la care se adaugă dobânda acumulată datorată și neachitată.

Articolul 5 din regulament prevede că suma care urmează să fie transferată de la buget către fond în anul $n + 1$ se calculează, la începutul anului n , ca diferența dintre suma-țintă și valoarea activelor nete ale fondului la sfârșitul anului $n - 1$.

Pentru ajustarea fondului la ținta de 9 % din totalul obligațiilor de capital neachitate, s-a pornit de la operațiunile garantate restante la 31 decembrie 2018, pe baza cărora s-a calculat o sumă de 240,15 milioane EUR care a fost introdusă în bugetul UE pentru 2020 în vederea provizionării fondului. Suma a fost aprobată de Consiliu și de Parlamentul European și recunoscută ca activ (creanță) al (a) fondului în bilanțul de la 31 decembrie 2019.

2.3. Tranzacții semnificative după data de raportare (la sfârșitul lunii martie 2020)

În februarie 2020, cuantumul susmenționat al provizionului, de 240,15 milioane EUR, a fost transferat de la bugetul UE către fond.

În ianuarie și martie 2020, o sumă totală de 10,6 milioane EUR a fost plătită în două cereri de executare a garanției pentru nerespectarea obligațiilor de plată de către Siria (3,2 milioane EUR și 7,4 milioane EUR incluzând penalitățile aplicate de BEI).

3. SITUAȚII FINANCIARE PRECONSOLIDATE ALE FONDULUI

Situațiile financiare preconsolidate ale fondului sunt elaborate pentru a include operațiunile contabile care nu figurează în situațiile financiare ale fondului elaborate de BEI (a se vedea SWD). Ele fac parte din situațiile financiare consolidate ale UE.

3.1. Poziția financiară preconsolidată la 31 decembrie 2019

Bilanț – Active

	31 decembrie 2019	31 decembrie 2018
ACTIVE IMOBILIZATE	2 312 151 734	2 275 342 664
Active financiare	2 312 151 734	2 275 342 664
ACTIVE CURENTE	277 139 064	231 316 149
Active financiare	233 048 865	189 758 096
Creanțe	1 290 863	-
Numerar și echivalente de numerar	42 799 336	41 558 053
TOTAL ACTIVE	2 589 290 798	2 506 658 813

Bilanț – Pasive

	31 decembrie 2019	31 decembrie 2018
RESURSE DIN CONTRIBUȚII	2 407 419 308	2 295 687 144
Contribuția Comisiei Europene	1 950 195 297	1 846 972 362
Rezerva de valoare justă	20 859 023	12 227 192
Rezultat reportat	436 364 988	436 487 590
PASIVE NECURENTE	111 685 549	159 153 609
Dispoziții financiare	111 685 549	159 153 609
PASIVE CURENTE	70 185 941	51 818 060
Dispoziții financiare	49 709 547	50 777 871
Datorii privind garanțiile financiare	19 590 000	

Datorii	886 394	1 040 189
TOTAL RESURSE DIN CONTRIBUȚII + PASIVE	2 589 290 798	2 506 658 813

Diferența de 239,4 milioane EUR dintre valoarea totală a bilanțului preconsolidat al fondului (2 589 290 798 EUR) și valoarea fondului din situațiile financiare întocmite de BEI (2 828 738 292,88 EUR) se poate explica în principal prin următoarele elemente:

- Bilanțul preconsolidat (active) include:
 - toate sumele subrogate UE ca rezultat al garanțiilor plătite pentru cererile de executare a garanției prezentate de BEI în legătură cu neplata unor tranșe de împrumut (arierate datorate, plus dobânzi cumulate aferente întârzierilor la plată). Cu toate acestea, având în vedere situația politică din Siria și pe baza unei decizii a contabilului Comisiei Europene, sumele respective au fost pe deplin depreciate în situațiile financiare pentru 2019.
 - creanțe în valoare de 0,7 milioane EUR de la BEI pentru recuperarea parțială a împrumutului acordat aeroportului Enfidha (Tunisia), sumă care a fost încasată de BEI în decembrie 2019 și creditată contului bancar din Fondul de garantare în ianuarie 2020.
- Bilanțul preconsolidat nu include contribuția în valoare de 240,2 milioane EUR de la bugetul UE către fond, transferată în 2020, deoarece această creanță este compensată de datoria corespunzătoare din situațiile financiare consolidate ale UE.
- Plățile făcute din Fondul de garantare către BEI în urma cererilor de executare a garanției ale acestora din urmă (și, după caz, recuperările succesive ale cererilor de executare a garanției și ale dobânzilor de penalizare) sunt recunoscute ca scăderi (creșteri) ale activelor nete (contribuția UE) în situațiile financiare întocmite de BEI. În situațiile financiare preconsolidate, sumele plătite pentru cererile de executare a garanției prezentate de BEI nu sunt deduse din activele nete, întrucât ele au devenit sume subrogate. Sumele conexe sunt contabilizate fie ca venituri (dobânzi și penalități de întârziere regularizate, câștiguri de schimb valutar), fie ca și cheltuieli (provizioane, deprecieri, datorii privind garanțiile financiare, pierderi generate de diferențele de schimb valutar). Acest lucru conduce la o diferență permanentă între elementele de active nete (contribuția UE și rezultatele reportate) recunoscute în situațiile financiare întocmite de BEI și situațiile financiare preconsolidate elaborate de Comisia Europeană.

3.2. Contul de profit și pierdere preconsolidat

La fel ca în cazul bilanțului, contul de profit și pierdere preconsolidat este întocmit în vederea includerii sale în situațiile financiare consolidate ale UE.

	2019	2018
Venituri din activitățile de exploatare	266 252	2 928 446
Cheltuieli cu activitățile de exploatare	(3 494 876)	(4 876 241)
REZULTAT DIN ACTIVITĂȚILE DE EXPLOATARE	(3 228 615)	(1 947 795)
Produse financiare	42 681 966	30 241 834
Cheltuieli financiare	(39 575 953)	(20 906 275)
REZULTATUL FINANCIAR	3 106 013	9 335 559
REZULTATUL ECONOMIC AL EXERCITIULUI FINANCIAR	(122 602)	7 387 764

- Veniturile din activitățile de exploatare includ câștiguri din diferențele de curs valutar în valoare de 0,3 milioane EUR.
- Cheltuielile aferente activităților de exploatare includ, în principal, comisioane de gestionare a activelor BEI (0,8 milioane EUR), comisioane de recuperare externe ale BEI (0,2 milioane EUR) și o completare la provizioanele financiare pentru viitoarele rate ale împrumuturilor siriene (2,2 milioane EUR).
- Veniturile financiare includ în principal veniturile din dobânzi aferente portofoliului de investiții (7,7 milioane EUR), câștigurile realizate din vânzarea de active financiare (16,8 milioane EUR), remunerația aferentă riscului obținută din operațiuni de finanțare în temeiul mandatului ERI destinat sectorului privat (2,2 milioane EUR) și dobânda cumulată aferentă întârzierilor la plată privind sumele subrogate (15,9 milioane EUR).
- Costurile financiare includ, în principal, pierderi (19,6 milioane EUR) din deprecierea sumelor transferate către UE prin subrogare în 2019 (a se vedea punctul 5), pierderi realizate din vânzarea de active financiare (0,3 milioane EUR) și datoriile recunoscute privind garanțiile financiare, aferente operațiunilor de finanțare în temeiul mandatului ERI destinat sectorului privat (19,6 milioane EUR).

4. GESTIONAREA TREZORERIEI FONDULUI DE GARANTARE

4.1. Politica de investiții

Activele lichide ale fondului sunt investite în conformitate cu principiile de gestionare prevăzute în anexa la Acordul de gestionare, astfel cum a fost modificat³. În consecință, trebuie plasate suficiente active în active monetare pentru a acoperi ieșirile pe termen scurt (de mai puțin de un an), într-o proporție care urmează să fie stabilită în strategia anuală de investiții. Activele rămase pot fi alocate instrumentelor pe termen mediu și lung, cu o scadență maximă de 10 ani și 6 luni de la data plății (portofoliu pe termen mediu și lung). La sfârșitul anului 2019, durata totală modificată a portofoliului fondului a fost de aproximativ 3 ani.

4.2. Performanță și evoluția pieței în 2019

Performanța portofoliului fondului a fost monitorizată prin marcarea la piață. În 2019, portofoliul fondului a avut un randament bun de 1,3 %, sprijinit de menținerea unui mediu cu randament scăzut și de o percepție pozitivă a riscului. Performanța portofoliului a fost mai mică cu aproximativ -9,03 puncte de bază față de nivelul de referință. Randamentul său pozitiv s-a materializat într-o contribuție pozitivă de 33 de milioane EUR. La sfârșitul anului 2019, valoarea de piață a portofoliului fondului s-a ridicat la aproximativ 2 580 de milioane EUR.

În contextul unei economii în curs de deteriorare, al scăderii inflației și al riscurilor de evoluție negativă pe plan geopolitic, politica monetară a devenit acomodativă. Datorită celor trei reduceri ale ratei fondurilor federale în a doua jumătate a anului 2019, Sistemul de Rezerve Federale a inversat ciclul de austeritate monetară inițiat în 2015. În plus, BCE a prezentat în septembrie un pachet de măsuri de stimulare, constând într-o reducere cu 10 puncte de bază a ratei dobânzii pentru facilitatea de depozit, o operațiune țintită de refinanțare pe termen mai lung (TLTRO) extinsă, un sistem pe mai multe niveluri pentru bănci și un program de relaxare cantitativă fără limite prestabilite.

În SUA și în Europa, sectorul de producție s-a contractat din cauza reducerii schimburilor comerciale la nivel mondial. Creșterea sectorului serviciilor a încetinit, de asemenea, deși se înscrie în continuare pe un trend de expansiune. În zona euro, inflația a fost sub obiectivul băncilor centrale, în timp ce în SUA inflația s-a apropiat mai mult de obiectiv, dar creșterea nu a fost considerată satisfăcătoare de către FED.

Riscurile geopolitice au crescut în cursul lunii august, în contextul în care tensiunile comerciale dintre SUA și China s-au intensificat, în timp ce incertitudinea cu privire la Brexit a afectat percepția investitorilor europeni. În UE și SUA, ratele dobânzilor au atins niveluri mai scăzute până în septembrie, ca urmare a politicii acomodative a băncilor centrale, a așteptărilor reduse cu privire la creșterea economică și a incertitudinii în ceea ce privește riscurile geopolitice.

³ Modificat prin acordul suplimentar nr. 1 din 23 septembrie 1996, acordul suplimentar nr. 2 din 8 mai 2002, acordul suplimentar nr. 3 din 25 februarie 2008, acordul suplimentar nr. 4 din 9 noiembrie 2010 și acordul suplimentar nr. 5 din septembrie 2018.

Ratele au crescut într-o oarecare măsură în T4, în contextul reducerii tensiunilor geopolitice și al stabilizării datelor economice. Ca urmare a politicilor acomodative ale băncilor centrale, marjele de credit au prezentat o tendință descendentă, cu inversări episodice.

5. CERERI DE EXECUTARE A GARANȚIEI ADRESATE FONDULUI DE GARANTARE

Siria

Începând din noiembrie 2011, BEI se confruntă cu arierate la împrumuturile suverane ale Siriei. În consecință și în conformitate cu acordurile de garanție dintre UE și BEI, aceasta din urmă a prezentat Fondului de garantare al UE 77 de cereri de executare a garanției până la 31 decembrie 2019, pentru o valoare totală de 475,96 milioane EUR (incluzând penalitățile aplicate de BEI și sumele recuperate).

6. REMUNERAȚIA BEI

Remunerația BEI este compusă din comisioanele de administrare și comisioanele de recuperare. Comisioanele de administrare acoperă gestionarea activelor fondului. Comisioanele de recuperare acoperă cheltuielile de recuperare externe ale BEI legate de creanțele rezultate în urma neîndeplinirii obligațiilor de plată acoperite de garanția UE pentru operațiunile de finanțare ale BEI din afara Uniunii.

Al doilea Acord suplimentar la Acord, din 8 mai 2002, prevede că comisioanele de administrare ale băncii se calculează prin aplicarea unor rate de comision anuale regresive pentru fiecare tranșă de active a fondului. Această remunerație se calculează pe baza activelor medii anuale ale fondului.

Comisioanele de administrare ale băncii pentru anul 2019 au fost stabilite la 817 747 EUR, ele fiind înregistrate cu titlu de cheltuială în contul de profit și pierdere și cu titlu de angajamente (pasive) în bilanț.

Acordul de recuperare semnat între Comisie și bancă în decembrie 2018 prevede doar plata cheltuielilor de recuperare externe ale BEI (nu și a celor interne).